

Upppteckning om de allmänast försam-
mande danserna, bland de breda lagerna und. 1800-talet.

Under första hälften av nämnda århundrade
var valsen den näst brukade, närmast
polska med fyra eller två, den förra kalla-
des, "fyranappolska" och den sednare endast
polska. Alla polskar dansades i hastig takt
och i "flygande fläng." Om utrymmet så tillät,
kunde många par vara uppe på en gång.
Jag har, i min ungdom, sett, så som de
var gamla dansa polska både lått och fint.
Vid vissa repriser, föll kavaljeren på knä
med ena eller båda benen, skulle vara som
en artighet för sin dam, det sig mycket lustigt
och enär att knäfallat var mycket hastigt,
och för den vinsegde, oväntat, lika hastigt
och smidigt vände sig kavaljeren och fortsatte
dansen. Tals dansades oftast tyst och stilla

man man kunde också få se någon gammal
som flög inåt med långa skutt, alltid rent
meddels. Det var intressant, att de se några
som de var gamla, hur de efter några var
i en vals blev yr så att de fick hålla
sig i vad som fanns, och yttra, ja bli så
örä ja så roligt följemål, för bli en
inte öra. Kadilj dunsades ören, och nästan
alla de gamla kunde gå den, man den
lades bort mer och mer så att i min
yngdom inga yngre lärde sig kadilj efter
1880 här i orten. Danskar av olika slag
var mycket brukliga till seklets slut
men så mer 1950 efter vad jag tror och
vet, helt bortglömda. Under förra seklet
var det alltid dans omkring majstång någon
stans inom socknen, och någon gång på
ett par tre ställen, så även de äldre

deltaga i länghans och singelkar, ungdomen brukade gå dansa på lagan, samt alltid då var klädd och lövad. Majstäng brukade förr passas på en eller flera av de större gårdarna inom socknen, där som fanns pigor och drängar eller söner och döttrar, såsom i Lönsbult där två wabbar hade var, tolv barn och nästan samtliga vuxna. De bodde så nära varandra att de nästan ^{kunde} ställa till varandra, och alla levade och y högdragna, det var på 75- och 90 talet. ^{På} ~~En~~ mitten av 1800 talet var det vanligt att majstäng restes i Kolborskielt, härads-skrivaren bodde där, och gårdens folk, samt andra ungdomar hjälptes åt, härrskapet (som de kallades) hjälpte till samt ledde sing och lekar. Enligt min fars berättelse, följde där warden arada eller slagenil, utan endast dans och lekar, numera ville det ju gärna

dra ihop till grät och slagsmål. Så var
även förhållandet under min ungdomstid, så
fick ungdomarna semlas och dansa hos Krons-
länsmann Ludström i Byärna, både vid middagar
och lördags eller söndagskvällar, även där var
härskapet med någon gäng, där dansades på
den stora fyrkantiga logen. Dansmusikken var
alltid dragspel och ofta fiol med, jag hade
ibland fiolen med mig. Från 60 a 70 talit
började började polka och mäsarka blanda
sig med valsen och kadritzen blev helt undan-
trängd bland allmogem. Den gamla kvicka
tvi och fyrmannapolskan höll sig några år
längre men blev också den övergiven, och på
18.30 talit var polka, mäsarka och vals de
mest brukliga. I min ungdom på 90 talit
var det brukligt att lantbrukarsöner och
döttrar gjorde s. k. julabysning, jag var

julen 1893 på 14 stors. byudningar, började
 juldagskvällen och höll ut sedan varje natt
 de fjorton. Dansen varade, i de flesta fallen
 till kl 6. u 7 på morgonen. Sedana byudningar
 äro de bästa av mina ungdomsminnen. +
 På dessa byudningar fick jag bråkstakar vara
 med, utan endast (som jag får skryta) den
 förnämsta ungdomen. Det var vanligt med
 full måltid, riktigt smörgåsbord och
 efter det varmrätter och efterrätt, så
 toddy (grogg) på smätimmarna och kaffe
 före repbrottet. Dansen var som förut
 nämnts polka, mazarke och vals till sedana
 någon förekom det danslekar, sittlekar, jullekar
 och andra upptåg så man tillfälligt tröttnat
 på dansen. De gamla bäningshusen på landsorten
 var då ej anbyggda eller ändrade, utan de
 fanns nästan i varje hus ett stort rum s. k. stuge

x Jag fick för några dagar sen ett brev från en
 ungdomskamrat som varit i N. S. A. i över 55 år. Han
 skriver, att han aldrig i sitt liv haft så rolig natt,
 som på en juldagsbyudning i min lusthus. Han. Det är
 det första brev han skrivit till mig sedan vi sig varandra.

där det var bra dansplats, man fick naturligt
vis säga sig även med mindre, fardrängarnas hade
de inte hunnit stegas till de nutida, på varken
strykarna eller musik. Den första gång jag spelade
till dans, var på vintern 1885. Några ungdomar hade
samlat på isen i en liten gö, och det blev
bestämt att gå till en liten tarpstuga och fråga
om att få dansa en stund, vilket beviljades.
Jag skulle gå hem efter fiolen, som jag också
gjorde, och det blev dans två timmar. Jag kunde
spela en polka och en mäscha, och jag fick
kr 1.50 vilket för mig var stora pengars och
en lovande framtid. Vårdfolket fick 2 kronor.
Vid nästan alla auktionstillfällen blev det en
stunds dans hos någon som bodde nära och
där fanns en stor stuga. Oftast var betalningen
två eller tre kronor för några timmar. Solstik,
skurning och dansutrustning tänkte ingen på.

Musiken var alltid dragspel eller fiol, någon gång bidaders, men det var inte många som kunde hantera fiol, men däremot många dragspel. Dessa var Magdeburger eller Italienska enradiga, på 90-talet fanns någon som köpte tvåradiga. Det var stort, med tre tonställare och ringklocke vid besarna samt 8 k dubbelbelgade. Den första dansbanan inom församlingen byggdes 1898 i en skogsbekke på Lönnsbergs ägor, av några ungdomar, men det blev ingen ordning med något inträde och ingen ville bekosta underhållet, så den förföll snart, inbägnad eller tak var ej tal om. Den byggdes en i Lönshuset, som brukades många år, men blev i brist på ordningsvakter vid kvällar, helt stängd. Nu finns en på en ö i halgeån, Björkö vid Ahult, som varit i många år. Vackert belägen och mycket besökt. Åges och vidmakthålles av enskild person.

Skottis, hambo, galloper samt Carl Gustavs
skil dansades något på sednare delar av 1800 t.
man lades snart bort i början på detta århund-
rade alla de gamla folkdanserna, som äro så bra
och vackra, äro snart en saga blott, de
äro för svåra att lära, det tar ju evigt,
och mycket mer, att lära de gamla dans-
erna, men skall det, i vanliga fall vara så,
att, när man ställt en stund utanför
dansen och sett på, man utan vidare
kan ge sig upp. Dansen är mycket roligt
men mig synes det vara för ofta och all-
deles för dyrt, med bilskjutna lönge
vägar plus inträde och mycket annat som
tillkommer. Under förra århundradet
fick dansvägen y kosta några vidare pengar, man
fick gå in i en stuga på vintern och dansa
någon timmas för två n. tre kronor, som

semblades sepp bland de manliga, och någon gång ett par kronor till den som spelade.

På sommaren fick man dansa på en lög gräs.

För längre tillstaka var det brukligt med s. k. lagspelmän, och dessa fick det väl knappast vara så godtyckligt med betalningen till.

På 1840-50 och 60 talen fanns det särskilt två spelmän inom församlingen Andreas på Kockullen och Hållström, både dessa spelade fiol bra och den förre även flöjt och klarinett. Dessa voro mera anlitade vid högtidligheter och ej så mycket vid tillfälliga danser. I min barndom fanns det en Nisse rättare i Öjhult, som spelade fiol vid danser. Jag som nu är snart 80 år.

tycker att den nu modärna dansmuseken är högst bedrörlig att höra, man har svårt att följa med tidens virlingar. Jag tycker att dansstakten är nästan helt bannlyst.

Jag tycker att de gamla två eller fyrmanna-
polskorna var bra och roliga, det var fast
och lev i dem. Två par fattade med höger
hand sin motpart, som även räckte sin höger
hand, och så även andra paret så att båda
parans armar kom i kors, vänster hand på axeln
på den framförvarande, så dansades runt medelsols
en repris, och när västa repris började bytte
man hastigt om händer under det man vände sig
om och fortsatte en repris motsols, västa repris
tog man var sin partner och svängde medsols.
och då ny repris började släppte de fyra varandra
och snodde var för sig runt ett varv under
det alla fyra slog hårt ihop händerna, tog
varandra i fann och dansade motsols en
repris. Allt gick i hastig takt och dansarna
vida kjolar sopade nästan allt med sig.
Det följt nämnda knäfallet kunde utföras vid
ombyte av repriserna.